

Додаток Інженерні Кадри

ЩОТИЖНЕВА ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 37 (497)

П'ятниця, 27 листопада 1992 року.

Телефони редакції:
4-74-17, 22-68.

В РЕКТОРАТІ

Відкриваючи чергове засідання, народний депутат України, ректор інституту Борис Іванович Мокін проінформував присутніх про ситуацію, яка виникла у зв'язку з тимчасовим перебранням кабінетом міністрів, очолюваним Л. Д. Кучмою, повноважень парламенту і Президента.

В центр уваги ректорату були винесені заходи для поліпшення порядку в інститутських гуртожитках. Прийнято рі-

шення замість існуючої посади помічника вихователя заснувати посаду помічника директора студмістечка по режиму; клуби-кафе, що працюють при гуртожитках, підпорядкувати безпосередньо інститутському клубу, відмовившись від послуг людей, які не є студентами або працівниками інституту; з метою економії електроенергії після 1-ої години ночі вимикати світло в житлових кімнатах і коридорах,

крім приміщень загально-го користування.

Визнано доцільним обладнати вікна та двері перших поверхів металевими решітками.

На ректораті обговорено також питання готовності до експлуатації нового приміщення факультету радіоелектронного апаратуробудування, посилення контролю за наданням відпусток для подорожі в зарубіжні країни.

Комп'ютери розмовляють українською

Нещодавно у Львові відбулась друга міжнародна конференція «Проблеми українізації комп'ютерів», у якій взяли участь і представники нашого інституту. Як і попередня, ця конференція ставила за мету обговорити проблеми українізації комп'ютерів у найширшому розумінні. Йшлося, зокрема, про впровадження загальнодержавних стандартів, розробку україномовної технічної термінології, українізацію програмних пакетів іноземних фірм, розробку україномовних програм і систем в найрізноманітніших галузях (видавнича справа, бібліотекознавство, бухгалтерський облік, навчальні системи, словники тощо).

Відомо, що впровадження української мови на підприємствах, в установах, навчальних закладах просувається не так успішно, як того хотілося б. Є чимало причин, які стоять на перешкоді, і для поліпшення становища треба докласти багато зусиль. Насамперед слід подбати про піднесення престижу і авторитету української мови, цілком придатної для професійного вжитку інженера і медика, науковця і студента. Якщо вони будуть спілкуватися з комп'ютером рідною мовою, то це найкраще впливатиме на піднесення її авторитету.

На конференції виступили з доповідями та повідомленнями науковці з різних регіонів України, а також із США, Канади, Великобританії. Належним чином оцінила конференція роботу вчених нашого інституту. Досить сказати, що старший науковий співробітник лабораторії проблем вищої школи ВПІ М. Д. Коваль керував на конференції однією з трьох секцій. Наші здобутки відзначені в рішеннях конференції, представники ВПІ увійшли до складу комісії

по розробці нового стандарту та технічної термінології. На жаль, цими проблемами в інституті займається покищо група у складі лише чотирьох осіб, робота часто ведеться на одному ентузіазмі. Тим часом, розробкою програмного забезпечення займаються сотні викладачів та науковців і нема певності, що ці роботи виконуються з дотриманням стандарту. Отже, такі програми не можуть стати серйозним ринковим продуктом і навіть у межах інституту їх розповсюдження буде ускладнено. Частина розробок, очевидно, провадиться в російськомовному варіанті, що суперечить і Закону про державність мови, і постановам ученої ради ВПІ щодо переходу діловодства та навчального процесу на українську. Тому є гостра необхідність створити в інституті координаційний центр з проблем українізації комп'ютерів, україномовної термінології та навчальних програм. А покищо ми пропонуємо деякі наші розробки для персональних комп'ютерів типу IBM PC, а саме: українські драйвери для клавіатури та моніторів згідно чинного стандарту; український драйвер принтерів типу «Епсон» та сумісних, а також українізовану версію програми друку кількома типами шрифтів; українські шрифти для популярного редактора; короткий тлумачний російсько-англійсько-український словник з обчислювальної техніки.

Незабаром має вийти посібник «Апаратні та програмні засоби ПК типу IBM PC».

Ми готові взяти участь у розробці навчальних програм.

З усіх зазначених питань можна звертатися в кімнату 104 ГУК або по телефону 24-03.

Г. БАГДАСАР'ЯН,
М. КОВАЛЬ.

„Політехфонд“

Так називається нова організація, рішення про заснування якої прийняв ректорат на засіданні 13 листопада. В числі засновників виступає ВПІ, а також кілька приватних осіб.

Статутний капітал — сто тисяч карбованців: 55 тисяч вносить інститут, 45 тисяч — приватні особи.

Мета фонду — залучити спонсорські кошти, 70 відсотків яких ітиме на подальший розвиток вузу, а решта — на розбудову справи і оплату праці засновників.

Віце-президентом фонду з боку інституту призначено заступника проректора з науково-дослідної роботи С. Л. Яблочникова.

Відзначені дипломами і грамотами

Підбито наслідки державного конкурсу «Машинобудування, верстатобудування, роботизовані системи і механізми» на кращу науково-дослідну роботу серед студентів.

Диплом переможця здобув студент V курсу машинобудівного факультету Сергій Гаврилюк за роботу «Генератори імпульсів тиску на базі стандартної контрольно-розподільної апаратури».

Заохочувальним дипломом за роботу «Розробки і дослідження гідралічних вібраційних механізмів для ущільнення формувальних сумішей в ливарному виробництві» нагороджено студента четвертого курсу цього ж факультету Володимира Чорноволика.

Оргкомітет конкурсу відзначив грамотами також наукових керівників молодих авторів доцентів Р. Р. Обертюха та М. М. Вірника.

С. ВУЗИНЮК,
начальник рекламно-комерційної групи
НДЧ.

ЧИ ПЛАТИТИМУТЬ ПЕНСІЮ ПО ІНВАЛІДНОСТІ ПАРЛАМЕНТАРІЯМ УКРАЇНИ?

18 листопада, завдяки настирності Голови Верховної Ради України Івана Степановича Плюща та генетичної віри усіх славіян в «добраго царя», парламент України конституційною більшістю прийняв закон «Про тимчасове зупинення повноважень Верховної Ради, передбачених пунктом 13 статті 97 Конституції України, і повноважень Президента України, передбачених пунктом 7—4 статті 114—5 Конституції України».

Таким чином Верховна Рада шляхом трикратного натиснення кнопок поіменного голосування позбавила себе строком на шість місяців повноважень «в частині здійснення законодавчого регулювання відносин власності, підприємницької діяльності, соціального і культурного розвитку, державної митної, науково-технічної політики, кредитно-фінансової системи, оподаткування, державної політики оплати праці і ціноутворення». Як бачимо, цей перелік містить левову частку функцій державотворення.

Якби парламент тимчасово передав ці свої законодавчі функції президенту, тобто, пішов на запровадження на 6 місяців прямого президентського правління, то це, принаймні, не розходилося би із здоровим глуздом і мало б аналоги в світовій практиці. Але Верховна Рада України, відмовившись від здійснення основних своїх повноважень, одночасно позбавила можливості їх здійснення і президента. Вони покладені останнім абзацом проголосованого закону виключно на Кабінет Міністрів — орган виконавчої влади, який за Конституцією є лише інструментом в руках Президента.

Фактично прийняте рішення парламенту є визнанням власної безпорадності і непотрібності і одночасно це — завуальований імпічмент президенту за результатами першого року його перебування на посаді.

Мені зрозуміле прагнення уряду і прем'єр-міністра керувати в умовах дії лише під себе придуманих законів: на жаль, усі ми зросли в Радянському Союзі — державі, у якій навіть секретар обкому КПРС телефонним дзвінком міг змінити або зупинити дію якої завгодно статті якого завгодно за-

кону. Тому нам усім сьогодні дуже важко працювати в умовах дії законів, адже їх, по-перше, треба знати, по-друге, з ними треба звіряти кожний свій «керівний» крок, а по-третє — і це найважче — треба постійно «сушити голову» над тим, як приймати ефективні рішення в умовах обмежень, котрі накладаються на нашу дії тим чи іншим законом. Набагато легше спочатку зробити «керівний» крок, а потім уже придумати закон чи указ для його обгрунтування.

Але ж це ми вже «проходили», і така практика привела нас в глухий кут. То невже ми ніколи нічого не навчимося? Невже ми приречені самим Господом бути невдахами в державотворенні? Ми ж в справі відродження держави на першому прохідці!

Можна запозичити досвід, скажімо, тих же німців, у яких в 1946 році вся країна лежала в руїнах, а все, що уціліло, було вивезено переможцями. Їх уряд пропонував парламенту потрібні йому закони, обгрунтовував їх, а парламент приймав ці закони протягом кількох днів. В разі затяжних дебатів, які свідчили про те, що уряд бачив у цьому напрямку далі парламенту, закон автоматично вступав в дію по закінченні попередньо-визначеного терміну обговорення. Важливо, що обговорення в парламенті давали можливість уряду Німеччини, як авторів проектів законів, вчасно виявляти їх слабкі сторони та виправляти помилки до впровадження в дію.

Помилки ж нашого уряду виправляти тепер буде нікому — вони впадуть неминуче на наші голови, а вголос про них скаже у своїй «тронній промові» той прем'єр, який рано чи пізно прийде на зміну Кучмі. І ми знову повіримо в прищестя «справедливого і розумного царя», і знову конституційною більшістю надамо йому надзвичайні повноваження.

На закінчення висловлення цього свого болю і болю ще тих 13 парламентаріїв, які, як і я, голосували проти «зупинення повноважень Верховної Ради», я хочу запитати Голову парламенту, шановного Івана Степановича Плюща: «Чи платитимуть пенсію за інвалідністю

парламентаріям України?»

Адже, згідно з законодавством, коли людина чи група людей в результаті перенапруження під час виконання роботи на державній службі втрачає якісь функції, то їй чи їм призначають і виплачують пенсію за інвалідністю.

А Верховна Рада України, перенапружившись на державній службі 18 листопада, втратила на півроку більшість своїх функцій! То ж за логікою Кодексу законів про працю і парламентаріям на цей термін слід було б призначити пенсію за інвалідністю — держава у нас хоч і бідна та постраждала за неї не забуває.

Як ви оцінюєте таку перспективу, шановні колеги?

Б. І. Мокін — народний депутат України, академік.

Постскриптум. Кабінет Міністрів, зрозумівши, що в разі провалу антикризової програми, через шість місяців парламент його «топтатиме» з подвійною енергією, вирішив пов'язати із собою Верховну Раду не тільки здачею повноважень, але і відповідальністю за його рішення. Для цього в постанові по обговорюваному закону парламенту залишено право протягом 10 днів накладати вето на декрети уряду.

Тепер стало зрозумілим для чого в регламент внесено зміни і пленарні засідання Верховної Ради віднині проходитимуть лише тижнями на місяць з трижисневими перервами. Цим Президія Верховної Ради надала можливість Кабінету Міністрів щомісяця на протязі десяти днів після закінчення останнього пленарного засідання приймати декрети, право накладання вето на які у парламенті закінчатиметься за день до початку нового пленарного засідання.

Таким чином, залишивши формально за Верховною Радою право вето на декрети уряду, реально Кабінет Міністрів буде працювати в режимі повної безконтрольності його дій. Адже позачергове пленарне засідання може зібрати тільки Президія Верховної Ради, Голова якої доклав найбільше зусиль, аби вивести уряд із-під контролю Верховної Ради — то чи варто сподіватись на те, що він сприятиме позачерговим скликанням?

ЛЮДИ І ДОЛІ

ВАЛЕНТИН ВАСИЛЬОВИЧ УСМІХАЄТЬСЯ

Йде чоловік коридором, заглиблений у себе, всміхається.

Щось приємне згадав, Валентине Васильовичу? — Не стільки приємне, як пам'ятне. 50 років тому втік з німецького концтабору. Кажу дружині вранці: «Готуй на вечір святкового стола — відзначимо ювілей».

Отак, бува, народжуються теми для газетних заміток. Запросили ми Валентина Васильовича Чижика, доцента кафедри інформатики й соціології, до редакційного кабінету: «Ану розповідайте детальніше».

— Треба, мабуть, починати з мого росту. Вигнався, як бачите, на метр дев'яносто два. Тому життя іноді міряло мою долю не за віком, а за метражем. В сорок першому на початок війни мав за плечима 16 років і чотири місяці, а потрапив обороняти Київ. Не солдат, і не цивільний — під командою якогось майора копали окопи, а коли почалися бої, на 50

душ неомундированих дали кулемета і кілька гвинтівків: «Відбивайтесь!».

Загребли нас німці, як волоком, без особливого клопоту, загнали у Дарницю до якогось величезного складу, через три дні підігнали телятки, запакували, мов худобу, і повезли через кордони на роботу.

Є фільм, як у горах спіраллю в'ється стежина, над нею — охорона з автоматами, а полонені вертають кам'яні брили. Такою стежкою гнали в гори і нас — концтабір Уперталь під Францією. Робили в шахті, ходили в дерев'яних черевиках — колдках. Чую, часом, як цокають закаблуки і мимохідь здригаюсь — до смерті той звук не забудеться.

Годували, як у полоні. Іншим народам йшли посилки через «Червоний хрест», а нам не капало нізвідки. Мною швидко почав хилити вітер — метр дев'яносто два росту і 30 кілограмів ваги. Одного разу гойдаюсь вулиця-

ми Уперталь, якась німка визиринула у вікно, подумав, що хоче дати мені щось з'їсти, натягнув шию до неї, а вона — сіллю межі очі.

Виручив один росіянин — він уже харкав кров'ю, не міг їсти: «Сино! Мене комісували і відправляють додому. Але я вже не доїду. Візьми мого аусвайса. Може, вдасться вирватись?».

Я оддав того документа оберкапо і мене перевели у відділення доходяг, а коли саджали на поїзд, то німці розкидали хліб, і мені вдалося підняти буханку. Гриз її декілька днів, у Києві нас випустили, а мені ж треба було не в Київ, а до Лебедина на Сумщині. Як перебрисся хоча б через Дніпро? Підеш містом — заметуть обов'язково, ходячого скелета зразу видно. Ну і вчепився з останніх сил за якогось товариша. Планетний я чи що? — зняли через кілька хвилин, правда, уже в Дарниці. І знову (уявіть собі) — в той же склад, з якого забирали до Німеччини. Посидів три

дні, нічого не ївши. А на четвертий — їде мимо есе-свець і в мою миску — ні з того, ні з цього — котелок картоплі з м'ясом. Чи пожа-лів раптом, чи захотів побачити, як накинусь і почну конати. Вистачило розуму і духу розтерти картоплю пальцями і класти до рота по граміні.

Через деякий час вивели нас усіх нужду справляти. Довкола — бур'яни, дерева. Присів я за дальнім осяком і вирішив: «Будь-що буде, а назад уже не піду».

Повезло. Почали усіх заганяти назад, а мене не помітили. То я поповз бур'янами, поза дерева, а тоді — на ноги і, що мав сили, — геть звідтіля.

Добрих людей на Україні немало. Постукав у першу ліпшу хвіртку, вийшли дід і баба.

— Дитино! Що це з тобою? Звідки ти такий страшний?

— З концтабору втік. — А де ж твої батьки живуть?

— В Лебедині, під Сума-

ми. Прийняли вони мене до себе. Дід Микола мав знайомого лікаря, купив у нього справку, що я тифозний, поклав мене у візок і поволік з Дарниці до Лебедина. Ця дорога зайняла три тижні. Спіняють, відгортають ряднину, подивляться, що труп-трупом, глянуть на справку: «Ідь, чоловіче, своєю дорогою, якщо доведеш його живим».

Отака Одісея, отакий ювілей. Одна тільки гризота на весь вік — так і не запитав у діда прізвища. Іздив по тому в Дарницю не раз: склад стоїть і досі, а дідової хати давно вже нема, і не знаю, кому сказати «спасибі!», кому вклонитися до ніг!

Потім Валентин Васильович доводив, дійшов до Відня, літав на бомбардувальнику стрільцем — радистом і війна для нього скінчилась не 9 травня, Добивав фашистське угрупу-

вання Шернера, яке відмовилося капітулювати, і 15 травня його літака було збито біля міста Брно в Чехословаччині. Льотчик і штурман загинули, а В. В. Чижик при падінні тяжко вдарився головою о кулеметну турель і осліп. Півроку — в госпіталі, виписався з 0,1 процента зору, але за інвалідністю не платили, мовляв, поранений не у війну, а після. Власним коштом — від лікарні до лікарні, їздив навіть до світлосвітловського інституту, а виручив звичайний сільський лікар, який порадив регулярні масажі і компреси ураженого місця. Скінчив один інститут, другий, аспірантуру, захистив кандидатську «Використання алгоритмів у навчальному процесі» під керівництвом академіка Глушкова. Отже, все повенне життя на окулярах.

Але це не найстрашніше. Окуляри не заважають дивитися на світ очима опти-

В. ІВЧЕНКО.

Степан ЛІСОВИЙ: етюди

ЛІКТИ

Серпнева ніч. Місячно. Душно. Відчинив вікна. Можна ще подрімати. І тут почулось собаче завігання. Воно росло, закручувалося, витягувалось у небо. Через годину безлітного намагання заснути я одягнувся, вийшов надвір, знайшов цеглину і пішов, щоб вимкнути цей занудливий звук.

Ось!

Між білими п'ятиповерховими будівлями, м'яко заповнений небесним світлом — спортивний майданчик. Лавиця. Біля неї — великий пес. Чомусь зникла злість.

Нагинаюсь і тихо кладу на траву свою цеглину. Безбоязно сідаю на лаву. Плечі опускаються і лікті наштовхуються на коліна. Пес повертає голову в мій бік і вологими, страдницькими очима запитує: «Може, разом?».

— Не можу, — мотаю головою, — для цього потрібно опертися на землю чотирма кінцівками.

ГРА

З дня у день, заради спортивної бадьорості в тілі, протоптував стежку до електрички довжиною в два кілометри. Час змінюється — проїзд в автобусі став

коштувати дорого і багато людей теж стали ходити нею. Хтось, можливо ненавмисне, зрідка кидає на стежку камінці. Люди обходять їх, переступають. Мені ж воно приносить маленьку втіху — не збавляючи ходи, ногою відкидаю перепону вбік, але так, щоб вона вдарилась об опору чи упала в калюжу. Знаю, що люди бачать це і ледь примітним порухом брів, губ виявляють свій подив, але й розуміють користь від моєї дитячої поведінки.

А безкрайній Океан Часу все наминає мені під ноги гальку і, здається, що ми обидва раді цій грі.

КАЗКА

Ніч. Сопіння песика розбудило старого кота, що дрімав на шаблі драбини.

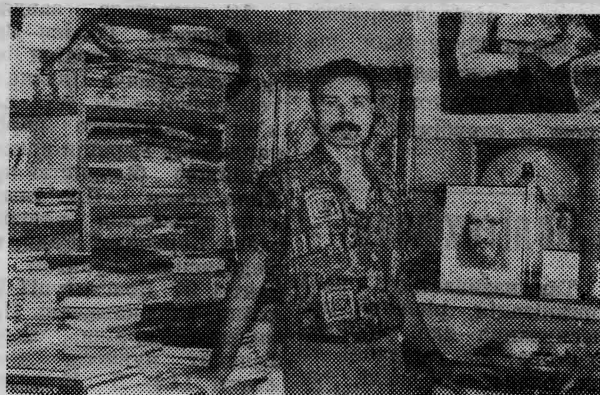
— Куди біжиш, песику? — Зірки падають. Хочу одну собі знайти.

— Що ти?! Це каміння падає — метеорити.

— Та, ну?! Звідки ти знаєш?

— Я живу в бібліотеці!!! Песик побіг, а кіт витягнувся, випустив з — під подушечок пазурі і, перевернувши їх гостротою на дерев'яній поверхні драбини, подумав: «Виросте — розбереться».

А цуцення бігло — бігло, хлопало вухами і думало: «Бідний кіт — каміння з зірками переплутав».

ВИСТАВЛЯЄТЬСЯ В КХЦ

Коли ретельно оглядаєш майстерню художника, де різні речі житку розставлені безладно, то здається, ніби в цей час музиканти симфонічного оркестру настроюють свої інструменти і залом носяться в танку розпливчаті безтілесні, кольорові привиди. Прошу в художника Олександра Олександровича Назаренка дозволу потримати ту чи іншу річ. Підходжу до дерев'яного мольберта з невеликою картиною — фрагментом натюрморту.

Дивуюсь, як соковито намальовано, як грають фарби, яке деталізоване відчуття речей. Хочеться запитати в митця:

— Ви бували в садах Альгамбри, пробували плоди з цих підносів, пили вино з цих келихів?

Ех, водились би грошки, замовив би в художника таку ж картину і це була б у моєї кімнати одна-єдина річ.

Ніби почувши мої думки, Олександр Олександрович розповідає, що репродукцію замовила людина з Німеччини. Там, за кордоном, в моді мати дома ретельно виконану копію з уподобаної картини. Як у нас ведеться з гостями розмовляти про погоду, так у німців — хвалитись картинами.

— Робота відповідальна, — продовжує художник, — один необережний мазок може спотворити ефект художнього твору, а з цим можна втратити і престиж.

— Власне відчуття світу теж відтворюється на полотні? — запитую в художника.

— Є. Не так багато, як хочеться, правда. Не треба забувати, що навколишнє середовище багато в чому не збігає з твоїм особистим, інакше мало що встигнеш зробити.

Текст і фото С. Лісового.

зок метод зацепок, ви можете сказати, що написано на той или иной странице журнала. Например, если на 1-й странице изображен самолет, вы составляете нелогичную картину при участии слов НОИ и самолет. На 2-й странице — реклама сапожной мази. Что же, ВОИ очень легко сочетать с этим предметом, и т. д. и т. п.

Прежде чем читать дальше, запомните последние 25 слов — зацепок для чисел от 76 до 100.

76. Сушь 77. Соус 78. Сом 79. Сода 80. Мыло 81. Мина 82. Мяс 83. Мор 84. Мяс 85. Мопия 86. Мышь 87. Мяс 88. Мама 89. Мо-да 90. Дуло 91. Дано 92. Диво 93. Дар 94. Дача 95. Дело 96. Душа 97. Досье 98. Дом. 99. Дуда 100. Нелли.

(Дальше будет).

Розбудити гордість

Готувались до цієї конференції ще з вересня. Ходили в бібліотеки, музеї, шукали матеріалів з історії Поділля, Покуття, Пониззя, Молдови, Слобожанщини, Галичини, Закарпаття та інших регіонів України. 12—13 листопада провели семінарське заняття в краєзнавчому музеї, щоб якоюсь мірою наблизитись до тих давніх подій, що є гордістю нашого народу.

Великий інтерес, наприклад, викликала діорама про бій Івана Богуну з поляками на Південному Бузі. Побачили те місце навіть в натурі — там стоїть нині пам'ятний знак; побували на вулиці Івана Богуну. А 16 листопада, сповнені свіжих вражень, зібрались на велику студентську конференцію «Козацькому роду нема переводу».

Доповіди Миколи Кушні-

ря, Олександра Прядка, Сергія Шевелєва, Олександра Малиновського, Володимира Гончаренка та Леоніда Рудя пройшли, як то мовиться, на «ураз». Змістовні, багаті фактами, іскринками блискучого козацького гумору. 12—13 листопада провели семінарське заняття в краєзнавчому музеї, щоб якоюсь мірою наблизитись до тих давніх подій, що є гордістю нашого народу.

Великий інтерес, наприклад, викликала діорама про бій Івана Богуну з поляками на Південному Бузі. Побачили те місце навіть в натурі — там стоїть нині пам'ятний знак; побували на вулиці Івана Богуну. А 16 листопада, сповнені свіжих вражень, зібрались на велику студентську конференцію «Козацькому роду нема переводу».

Душею цієї складної, виснажливої, але вкрай потрібної виховної роботи є старший викладач, кандидат історичних наук О. М. Воронцов.

— Наше покликання, — говорить Олексій Миколайович, — розбудити в кожному молодому серці гордість за свою державу, багатостраждальний народ, виховувати патріотів України.

До уваги наукових працівників, винахідників!

18 вересня 1992 року введено в дію Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій з України (далі — Положення), яке регулює відносини, що виникають в зв'язку зі створенням, правовою охороною та використанням винаходів, промислових зразків та товарних знаків.

Згідно з Положенням право на винахід засвідчується патентом. Патент на винахід засвідчує авторство на винахід, пріоритет винаходу та виключне право на використання винаходу в Україні.

Власником патенту на винахід може бути автор або фонд винаходів України, або роботодавець, якщо між автором та роботодавцем укладено договір про відступлення автором права на патент.

Заявка на видачу патенту на винахід подається до Держпатенту України (252133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 26, Науково-дослідний центр патентної експертизи).

Держпатент України за клопотанням автора при наявності згоди заявника обмінює авторські свідоцтва колишнього СРСР, на які не скінчився 20-річний строк від дати подання заявки, на патенти України. За відсутності такого клопотання протягом одного року від дати введення цього Положення виключні права на використання винаходів, на які одержані авторські свідоцтва колишнього СРСР, належатимуть Фонду винаходів України.

За заявками на видачу охоронного документа колишнього СРСР, на які до дати введення в дію цього Положення є рішення про видачу охоронного документа, Держпатент України видає за клопотанням автора при наявності згоди заявника, патент України на ім'я автора чи іншої фізичної або юридичної особи.

Обмін здійснюється до 18 березня 1993 року. За поданням заявок на винаходи, підтримання їх чинності, а також інші юридично значущі дії щодо охоронних документів справляється мито.

Більш детально про процедуру патентної експертизи, порядок подачі заявок, порядок обміну авторських свідоцств на патент України можна дізнатись в патентному відділі (ауд. 0417).